

แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙)

(๑) ประเด็นเรื่อง/เนื้อหาด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ที่เสนอให้มีการดำเนินการในแผนแม่บทฯ ได้แก่

ก. ด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรม เช่น หลักธรรมในศาสนา คุณธรรม จริยธรรม

ข. ด้านค่านิยม เช่น สร้างค่านิยมระดับชาติ การตรงต่อเวลา การมีวินัย

ค. ด้านศิลปะ เช่น รสนิยม นาฏศิลป์ การแสดง ดนตรี ฯลฯ

ง. ด้านวัฒนธรรม เช่น ทูตทางวัฒนธรรม การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มความหลากหลายทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์/ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น/รากเหง้าทางวัฒนธรรม ความเป็นไทย วัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมอาเซียน วัฒนธรรมสากล

จ. ด้านสื่อ การเรียนรู้ และอื่นๆ เช่น สื่อและสื่อสารมวลชน หลักสูตรท้องถิ่น สื่อสมัยใหม่ที่เหมาะสมกับคนรุ่นใหม่ บริโภคสื่ออย่างรู้เท่าทันและสร้างสรรค์ การรู้เท่าทันและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

(๒) มาตรการ/แนวทางหรือวิธีการดำเนินงานตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในแผนแม่บทฯ ได้แก่

ก. ปรับบทบาทกระทรวงวัฒนธรรม โดยเน้นบทบาทการส่งเสริม สนับสนุน ปรับตัวยอมรับการเปลี่ยนแปลง ดำเนินงานในเชิงบวกให้มากขึ้น สร้างการมีส่วนร่วม และบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน และใช้วัฒนธรรมขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ข. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน อาทิ พัฒนาการสื่อสาร การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และสร้างการเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรม สร้างการมีส่วนร่วม และบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ใช้วัฒนธรรมขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเปิดหรือขยายพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรม เสริมสร้างต้นแบบและแรงจูงใจ การจัดทำ Flagship & Pilot project ที่ดี และการพัฒนาศูนย์ข้อมูล/ระบบฐานข้อมูล

๒. การรวบรวมข้อเสนอแนะจากหน่วยงานต่างๆ เกี่ยวกับการปรับปรุงแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙)

กระทรวงวัฒนธรรม ได้มีหนังสือสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพิจารณาปรับปรุงแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙ จากหน่วยงานต่างๆ โดยมีหน่วยงานที่แจ้งผลการพิจารณาให้ทราบ จำนวน ๑๙ หน่วยงาน ผลการพิจารณาปรากฏว่า มีหน่วยงานที่เห็นว่า แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติฯ มีความเหมาะสมแล้ว ไม่จำเป็นต้องมีการแก้ไขปรับปรุง จำนวน ๑๔ หน่วยงาน (ร้อยละ ๗๓.๖๘) และเห็นว่า จำเป็นต้องมีการแก้ไขปรับปรุง จำนวน ๕ หน่วยงาน (ร้อยละ ๒๖.๓๒) โดยมีสาระสำคัญของข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการเสนอให้ปรับปรุงแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙ ดังนี้

๒.๑ ปรับปรุงกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงาน เป็นแผนระยะ ๕ ปี ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ รวมทั้งสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงอื่นๆ

๒.๒ การสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในทางที่ถูกต้อง มีวิจรรณญาณ และรู้เท่าทัน

๒.๓ สนับสนุนการเป็นประชาคมอาเซียน และการซึมซับวัฒนธรรมหลากหลายของอาเซียน

๒.๔ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยนำทุนทางวัฒนธรรม มาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคม

๒.๕ เพิ่มเติมเรื่องการเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่สถาบันหลักของชาติ ประกอบด้วย ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ โดยกระทรวงพาณิชย์ ได้เสนอขอเป็นหน่วยงานร่วมรับผิดชอบตามยุทธศาสตร์ที่ ๒

๓. การรวบรวมข้อมูลการนำแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙) ไปปรับใช้ ในการดำเนินงานของหน่วยงานภายในกระทรวงวัฒนธรรม หน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานอื่นของรัฐ กระทรวงวัฒนธรรม ได้มีหนังสือขอความร่วมมือหน่วยงานภายในกระทรวงวัฒนธรรม และหน่วยงานของรัฐนอกสังกัด กระทรวงวัฒนธรรม แจ้งผลการนำแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙) ไปปรับใช้ในการดำเนินงานของ หน่วยงาน จำนวน ๒๕ หน่วยงาน ผลปรากฏ ดังนี้

๓.๑ หน่วยงานที่แจ้งข้อมูลกลับ จำนวน ๒๕ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่นำแผนแม่บทฯ ไปปรับใช้ จำนวน ๒๐ หน่วยงาน (ร้อยละ ๘๐) หน่วยงานที่ยังไม่ได้นำแผนแม่บทฯ ไปปรับใช้ จำนวน ๕ หน่วยงาน (ร้อยละ ๒๐) เนื่องจาก เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งใหม่และอยู่ระหว่างศึกษาแผนแม่บทเพื่อนำไปปรับใช้

๓.๒ สรุปการนำแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙) ไปปรับใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงาน ๒๐ หน่วยงาน งบประมาณที่ใช้รวมทั้งหมด ๓,๘๕๑,๒๑๙,๙๘๔ บาท ดังนี้

(๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ นำไปปรับใช้ จำนวน ๑๑ หน่วยงาน งบประมาณที่ใช้รวมทั้งหมด ๑,๓๑๖,๒๓๙,๘๗๐ บาท (ไม่รวมหน่วยงานที่ไม่ระบุงบประมาณที่ใช้)

(๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ นำไปปรับใช้ จำนวน ๑๐ หน่วยงาน งบประมาณที่ใช้รวมทั้งหมด ๑,๑๔๒,๐๗๖,๐๐๐ บาท (ไม่รวมหน่วยงานที่ไม่ระบุงบประมาณที่ใช้)

(๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ นำไปปรับใช้ จำนวน ๖ หน่วยงาน งบประมาณที่ใช้รวมทั้งหมด ๕๑๕,๘๗๐,๒๐๐ บาท (ไม่รวมหน่วยงานที่ไม่ระบุงบประมาณที่ใช้)

(๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ นำไปปรับใช้ จำนวน ๑๒ หน่วยงาน งบประมาณที่ใช้รวมทั้งหมด ๔๖๐,๐๗๖,๒๑๐ บาท (ไม่รวมหน่วยงานที่ไม่ระบุงบประมาณที่ใช้)

(๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ นำไปปรับใช้ จำนวน ๕ หน่วยงาน งบประมาณที่ใช้รวมทั้งหมด ๑๐๐,๙๔๓,๐๖๐ บาท (ไม่รวมหน่วยงานที่ไม่ระบุงบประมาณที่ใช้)

(๖) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ นำไปปรับใช้ จำนวน ๘ หน่วยงาน งบประมาณที่ใช้รวมทั้งหมด ๓๑๖,๐๑๔,๖๔๔ บาท (ไม่รวมหน่วยงานที่ไม่ระบุงบประมาณที่ใช้)

๓.๓ สรุปการนำแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙) ไปปรับใช้ในการพิจารณาจัดทำคำขอจัดตั้ง งบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม จำนวน ๙ หน่วยงาน งบประมาณ รวมทั้งหมด ๕,๑๓๒.๕๔๐๑ ล้านบาท ดังนี้

(๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ นำไปปรับใช้ จำนวน ๙ หน่วยงาน งบประมาณรวมทั้งหมด ๑,๐๐๓.๐๐๑๒ ล้านบาท

(๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ นำไปปรับใช้ จำนวน ๖ หน่วยงาน งบประมาณรวมทั้งหมด ๒,๕๔๘.๐๑๕๑ ล้านบาท

(๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ นำไปปรับใช้ จำนวน ๕ หน่วยงาน งบประมาณรวมทั้งหมด ๑๖๗.๙๑๔๘ ล้านบาท

(๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ นำไปปรับใช้ จำนวน ๓ หน่วยงาน งบประมาณรวมทั้งหมด ๔๓๖.๐๒๘๘ ล้านบาท

(๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ นำไปปรับใช้ จำนวน ๔ หน่วยงาน งบประมาณรวมทั้งหมด ๑๕๒.๘๕๔ ล้านบาท

(๖) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ นำไปปรับใช้ จำนวน ๖ หน่วยงาน งบประมาณรวมทั้งหมด ๘๒๔.๗๒๕๒ ล้านบาท

๔. วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ

(พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙) โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙) กับนโยบายและแผนบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลปัจจุบัน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ รวมทั้งวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่เกี่ยวข้อง ผลปรากฏ ดังนี้

๔.๑ แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙) มีความสัมพันธ์สอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบายและแผนบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลปัจจุบัน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑

๔.๒ แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙) มีความสัมพันธ์สอดคล้องและเชื่อมโยงกับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง

จากผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการพิจารณาทบทวนแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙) ข้างต้น ฝ่ายเลขานุการพิจารณาแล้วมีความเห็นที่จะเสนอต่อคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อพิจารณา ดังนี้

๑. คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ควรมีมติเห็นชอบและยืนยันให้ใช้แผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙) เป็นแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๑ (๒) โดยรับข้อสังเกตของคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปดำเนินการ ทั้งนี้ โดยมีเหตุผล ดังนี้

๑.๑ แผนแม่บทฯ ดังกล่าว ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี โดยประกาศใช้มาเกือบครึ่งแผนแล้ว ประกอบกับหน่วยงานส่วนใหญ่ได้มีการนำแผนแม่บทฯ ไปปรับใช้ในการดำเนินงานแล้ว อีกทั้งหน่วยงานส่วนใหญ่ ยังเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงแผนแม่บทฯ ดังกล่าว

๑.๒ แผนแม่บทฯ ดังกล่าว มีความสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ในส่วนที่ ๔ แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม มาตรา ๗๙ และมาตรา ๘๐

๑.๓ แผนแม่บทฯ ดังกล่าว มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) รวมทั้งสอดคล้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง

๑.๔ แผนแม่บทฯ ดังกล่าว มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับนโยบายและแผนบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลปัจจุบัน

๒. คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ควรกำหนดจุดเน้นประเด็นเรื่องสำคัญในการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ โดยอาจกำหนดจุดเน้นการดำเนินงานเป็นรายปี ตามระยะเวลาการดำเนินงานที่เหลือในแผนแม่บทฯ เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจน ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการเห็นควรกำหนดจุดเน้นรายปี พร้อมทั้งเหตุผล ดังนี้

๒.๑ ปี ๒๕๕๕ “ปีแห่งการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์” ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างสังคมคุณธรรม ในกระแสโลกาภิวัตน์ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๕.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน รวมถึงสอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายเชิงนโยบายตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน ของรัฐบาลปัจจุบัน ข้อ ๔.๔ นโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม อีกทั้งปี ๒๕๕๕ เป็นปีแห่งสัมมาพุทธาน์ตี ๒๖๐๐ ปีแห่งการตรัสรู้ธรรมขององค์สมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วย

๒.๒ ปี ๒๕๕๖ “ปีแห่งการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยนำทุนทางวัฒนธรรม มาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคม” ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๖ นำทุนทางวัฒนธรรม มาสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและคุณค่าทางสังคม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๕.๔ ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน รวมถึงสอดคล้องกับนโยบายและเป้าประสงค์เชิงนโยบายตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน ของรัฐบาลปัจจุบัน ข้อ ๔.๔ นโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม และนโยบายข้อ ๓.๒ นโยบายสร้างรายได้

๒.๓ ปี ๒๕๕๗ “ปีแห่งการเตรียมความพร้อมด้านสังคมวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเป็นประชาคมอาเซียน” ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ สืบทอด และส่งเสริมการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม บนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม และยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างสังคมคุณธรรมในกระแสโลกาภิวัตน์ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๕.๕ ยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงสอดคล้องกับนโยบายและเป้าประสงค์เชิงนโยบายตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน ของรัฐบาลปัจจุบันข้อ ๔.๔ นโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม และนโยบายข้อ ๗.๒ สร้างความสามัคคีและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียน

๒.๔ ปี ๒๕๕๘ “ปีแห่งการส่งเสริมคุณค่าของอัตลักษณ์และความหลากหลายทางวัฒนธรรม” ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบบริหารจัดการงานศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ สืบทอด และส่งเสริมการดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม บนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม และยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างสังคมคุณธรรมในกระแสโลกาภิวัตน์ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๕.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน รวมถึงสอดคล้องกับนโยบายและเป้าประสงค์เชิงนโยบายตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน ของรัฐบาลปัจจุบัน ข้อ ๔.๔ นโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

๒.๕ ปี ๒๕๕๙ “ปีแห่งการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม วัฒนธรรม และการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ” ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างสังคมคุณธรรมในกระแสโลกาภิวัตน์ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๕.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน หรือคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ อาจพิจารณากำหนดจุดเน้นประเด็นเรื่องสำคัญอื่นๆ ตามมติที่ประชุม

๓. คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ควรมอบหมายให้กระทรวงวัฒนธรรม แจ้งมติคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ และขอความร่วมมือนำแผนแม่บทฯ ไปปรับใช้ในการดำเนินงานตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานทุกปี เพื่อนำเสนอคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีทราบ ต่อไป